

Sygn. akt **I AGa 110/18**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Elżbieta Fijałkowska

Sędziowie: SA Bogusława Żuber /spr./

SA Mikołaj Tomaszewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Ś. G.**

przeciwko **K. F. i Towarzystwu (...) S.A w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 6 grudnia 2016 r. sygn. akt IX GC 1101/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. 4.050 zł tytułem połowy poniesionych przez pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Bogusława Żuber Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski

--	--	--

Sygn. akt I AGa 110/18

UZASADNIENIE

Powódka Ś. G., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „Ś. G. Stacja Paliw (...)w(...) wniosła o zasądzenie od pozwanych K. F., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Kancelaria Adwokacka (...) w W. oraz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 200.121,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedziach na pozew pozwani K. F. oraz Towarzystwo (...) S.A. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 2 czerwca 2016 r. powódka oświadczyła, że pozywa obydwu pozwanych w stosunku in solidum. W dalszym toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Wyrokiem z 6 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo (pkt I) oraz obciążył powódkę kosztami postępowania i z tego tytułu zasądził od niej na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. kwotę 7.217 zł (pkt II).

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Powódka Ś. G. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „Ś. G. Stacja Paliw (...)w (...) na podstawie wpisu do Ewidencji (...)W ramach prowadzonej działalności zajmuje się sprzedażą paliw do pojazdów.

Pozwany adwokat K. F. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Kancelaria Adwokacka (...) w W. na podstawie wpisu do Ewidencji (...)

Pozwane Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Pozwem wniesionym 17 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. akt IX GC 619/12 spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. domagała się zasądzenia od Ś. G. kwoty 118.956 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu z tytułu odszkodowania za sprzedaż paliwa niespełniającego wymagań normy PN- (...) i Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r., które doprowadziło do uszkodzenia pojazdów w/w spółki.

Po otrzymaniu odpisu pozwu powódka wraz z synem D. G. zgłosiła się do pozwanego adwokata K. F., aby ten reprezentował ją w sprawie IX GC 619/12. Pozwany przyjął zlecenie powódki. W trakcie spotkania omówiono okoliczności sprawy, jak również taktykę procesową oraz możliwe i konieczne środki dowodowe. K. F. poinformował, że postępowanie należy ukierunkować na wykazanie jakości paliwa. W spotkaniu uczestniczył także S. A. (1) - ówczesny prezes spółki D., która była jedynym dostawcą paliwa do stacji benzynowej powódki. Ani powódka, ani jej syn D. G. czy S. A. (2) nie poinformowali K. F., że strona powodowa jest w posiadaniu certyfikatów jakości paliwa. W trakcie spotkania oznajmiono mu jedynie, że to D. G. faktycznie kierował stacją paliw, zarejestrowaną tylko na powódkę i to on, a nie powódka, posiadał wiedzę co do funkcjonowania stacji paliw. D. G. udzielał adwokatowi informacji na temat działania stacji. Adwokat do kontaktu otrzymał numer telefonu do D. G., natomiast powódka nie przekazała mu żadnych danych kontaktowych.

Pozwany adwokat sporządził odpowiedź na pozew, wnosząc o oddalenie powództwa, przytaczając uzgodnione z powódką okoliczności oraz przedstawiając zarzuty mające podważyć zasadność powództwa spółki (...) sp. z o.o. Złożył też szereg wniosków dowodowych, zgodnie z ustaleniami poczynionymi na spotkaniu z powódką i jej synem. W szczególności adwokat K. F. wniósł o przeprowadzenie dowodów z zeznań wskazanych świadków; z dokumentów w postaci: faktur VAT i załączonych do nich paragonów fiskalnych obrazujących sprzedaż oleju napędowego na stacji paliw powódki w dniach 16, 18 i 21 stycznia 2012 r. na okoliczność ustalenia danych innych odbiorców paliwa powódki w tych dniach, faktur VAT wystawionych przez spółkę (...), obrazujących sprzedaż oleju napędowego powódcie celem jego dalszej odsprzedaży, faktur VAT nr (...) na okoliczność, że spółka (...) sp. z o.o. w dniach 17, 20 i 21 stycznia 2012 r. nabywała również olej napędowy u powódki do innych pojazdów ciężarowych niż dwa wskazane w pozwie. Nadto, pozwany K. F. reprezentując powódkę zwrócił się o wystąpienie do spółki cywilnej (...) - (...) w G. o nadesłanie informacji, czy samochód ciężarowy (...) zatankowany olejem napędowym na stacji paliw powódki uległ awarii czy też nie, względnie, czy w tej dacie lub bezpośrednio po niej pojawiły się jakieś nieprawidłowości w pracy tego samochodu.

Odnosząc się do merytorycznych zarzutów adwokat K. F. w odpowiedzi na pozew złożonej w sprawie IX GC 619/12 zaprzeczył, aby sprzedawany przez powódkę olej napędowy nie spełniał wymogów normy PN- (...) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, w związku z czym jakość sprzedawanego przez nią oleju nie mogła być przyczyną

powstania szkody w majątku spółki (...) sp. z o.o. Podał, że powódka każdorazowo nabywała oferowany przez siebie do sprzedaży olej napędowy tylko u jednego dostawcy – spółki z o.o. (...), która każdorazowo dysponowała certyfikatem potwierdzającym jego należyta jakość. Ponadto wskazał, że jego zdaniem spółka (...) sp. z o.o. nie udowodniła, by pobrane do badań próbki paliwa pochodziły ze stacji paliw powódki, bowiem z samego uzasadnienia pozwu wynikało, że samochody, które uległy uszkodzeniu, były tankowane również na innych stacjach. K. F. podkreślił, że tylko pobranie próbek bezpośrednio ze stacji powódki mogłoby stanowić wiarygodne kryterium oceny jakości oferowanego tam do sprzedaży paliwa. Spółka (...) sp. z o.o. nie podjęła jednak działań zmierzających do pobrania próbek ze stacji paliw. Podkreślił także, że w tym samym okresie spółka (...) sp. z o.o. nabywała paliwo do innych należących do niego pojazdów, które nie uległy zniszczeniu.

Adwokat K. F. w odpowiedzi na pozew w sprawie IX GC 619/12 zakwestionował nadto roszczenie spółki (...) sp. z o.o. co do wysokości wskazując, że spółka nie wykazała, aby wszystkie koszty naprawy i zakupu części do uszkodzonych pojazdów pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym z usterkami tych pojazdów wywołanymi rzekomo złą jakością oleju napędowego, jak też nie udowodniła swojego roszczenia w zakresie związanym z postojem uszkodzonych samochodów. Podniósł także, że w dniach 16,18 i 21 stycznia 2012 r. powódka sprzedawała na stacji paliw olej napędowy również innym podmiotom, z których żaden do chwili złożenia odpowiedzi na pozew nie zgłosił jakichkolwiek roszczeń związanych z niewłaściwą jakością tegoż oleju, a w szczególności będących pochodną awarii pojazdów będących następstwem złej jakości paliwa.

Sąd w zarządzeniu z 27 września 2012 r. w sprawie IX GC 619/12 zobowiązał strony do wskazania, czy wyrażają zgodę na skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego. Spółka (...) sp. z o.o. wyraziła zgodę na w/w propozycję. Pozwany K. F. w określonym terminie nie przedstawił żadnego pisma procesowego odnoszącego się do tej kwestii. Nie poinformował powódki o propozycji skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego. Twierdziła ona bowiem, że powództwo jest bezzasadne i taka była przyjęta taktyka procesowa.

W toku procesu w sprawie IX GC 619/12 przesłuchano część świadków wnioskowanych przez K. F. oraz samą powódkę. Co do przesłuchania pozostałych świadków Sąd na rozprawie 11 grudnia 2012 r. zobowiązał K. F. jako pełnomocnika(...) G. do uiszczenia zaliczki w kwocie 3.000 zł na pokrycie kosztów stawienia świadków w terminie 14 dni pod rygorem oddalenia dowodu z zeznań tych świadków. Pozwany przekazał treść zarządzenia Sądu D. G. ustnie. D. G. poinformował go, że zaliczka nie zostanie zapłacona, na co pozwany mu odpowiedział, że skutkiem braku opłacenia zaliczki będzie pominięcie tych dowodów przez Sąd. Zaliczka nie została wpłacona w określonym terminie. Sąd w sprawie IX GC 619/12 na rozprawie 14 marca 2013 r. oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań pozostałychawnioskowanych świadków.

W toku procesu w sprawie IX GC 619/12 odbyło się sześć rozpraw, z czego pozwany K. F. uczestniczył osobiście w dwóch pierwszych, na trzeciej obecny był ustanowiony przez niego pełnomocnik substytucyjny - adwokat M. S.. Co do rozprawy 2 lipca 2013 r., w której nie uczestniczył, pozwany K. F. wystąpił o doręczenie mu protokołu z jej przebiegu.

W sprawie IX GC 619/12 obydwie strony zawarły całą argumentację faktyczną i prawną swoich żądań w pierwszych pismach procesowych, tj. w pozwie i odpowiedzi na pozew. W trakcie postępowania pisma procesowe składane przez strony dotyczyły wyłącznie kwestii o charakterze formalnym, takich jak: doręczenie odpisu protokołu z rozprawy czy wskazanie adresu świadków lub też zawierały nowe wnioski dowodowe.

W toku postępowania w sprawie IX GC 619/12 Sąd postanowił przeprowadzić dowód z opinii (...) Instytutu (...). Instytut ten wskazał, że na potrzeby wykonania opinii nie zostały przeprowadzone badania zabezpieczonych próbek paliw, gdyż ze względu na bardzo długi okres od daty pobrania próbek oraz sposób przechowywania paliwa istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że badane parametry paliwa uległyby zmianie. W związku z powyższym do opinii przyjęto wyniki badań z laboratoriów, które w 2012 r. posiadały akredytację na badanie paliwa w zakresie przedstawionym w raportach. Stwierdzono również, że możliwe jest uszkodzenie silnika (w szczególności układu paliwowego i wtryskowego) w sytuacji zgłoszonej przez spółkę (...) sp. z o.o. Badania zabezpieczonego paliwa

wskazały, że nie spełniało ono obowiązujących wymagań, zaś użytkowanie go w nowoczesnych silnikach o zapłonie samoczynnym bardzo często prowadzi do ich uszkodzenia.

Odpis opinii instytutu został doręczony K. F., który jej nie zakwestionował, nie wniósł też żadnych zastrzeżeń do jej wniosków ani na piśmie ani na rozprawie 28 sierpnia 2014 r., podczas której był przesłuchiwany jeden z opiniujących.

W dniu 28 sierpnia 2014 r. na rozprawie Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie o sygnaturze akt IX GC 619/12 wydał wyrok, którym zasądził od (...) G. na rzecz spółki (...) sp. z o.o. w G. kwotę 118.956 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania w kwocie 13.845,72 zł. Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na dowodach z dokumentów, zeznaniach świadków, a także prezesa zarządu w/w spółki i (...) oraz opinii (...) Instytutu (...), którą Sąd uznał za w pełni wiarygodny dowód, gdyż była profesjonalna, rzetelna, wyczerpująca i pozbawiona sprzeczności, niejasności czy nieścisłości, a nadto niekwestionowana przez strony.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w sprawie o sygnaturze akt IX GC 619/12 Sąd wskazał, że sprzedane przez pozwaną (Ś. G.) powodowi (spółce (...) sp. z o.o.) w dniach 16, 18 i 21 stycznia 2012 r. paliwo nie spełniało wymagań normy (...) a także wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych z 9 grudnia 2008 r. Powyższe ustalenie Sąd oparł na analizie wyników badań paliwa, wykonanych przez (...) (...) oraz Laboratorium (...), gdyż były to laboratoria akredytowane przez Polskę Centrum (...), wobec powyższego Sąd nie miał zastrzeżeń co do wiarygodności przedstawionych wyników. Pozwana co do zasady ich nie kwestionowała, a jedynie wskazała, że powód nie udowodnił, aby próbki paliwa poddane analizie pochodziły z jej stacji. Zdaniem pozwanej tylko wynik badania próbek pobranych bezpośrednio ze stacji paliw pozwanej mógłby stanowić wiarygodne kryterium oceny jakości oferowanego przez nią do sprzedaży oleju napędowego. Sąd nie zgodził się z powyższym stanowiskiem i wskazał, że przyjęcie prezentowanego przez nią poglądu powodowałoby wykluczenie jej odpowiedzialności w każdym czasie. Zaznaczył, że niemożliwym jest pobieranie i badanie próbek oferowanego przez sprzedawcę paliwa przed każdorazowym jego zakupem. Pobranie zaś próbek ze stacji pozwanej po powzięciu przez powoda wiedzy o przyczynie powstania szkody również nie stanowiłoby wiarygodnego materiału dowodowego, albowiem sprzedawane w tym czasie paliwo mogło pochodzić już z innej dostawy. Sąd wskazał, że z przedstawionych faktur oraz zeznań świadków wynika, iż w uszkodzonych pojazdach paliwo zakupione u pozwanej stanowiło przeważającą ilość. Ponadto z zeznań świadków, będących pracownikami serwisów, które naprawiały pojazdy powoda wynikało, że to oni zajmowali się pobraniem oraz dostarczeniem do laboratoriów próbek paliw, bez ingerencji powoda lub jego pracowników. Wobec powyższego Sąd uznał, że przeprowadzenie badań oleju napędowego spuszczonego z uszkodzonych pojazdów stanowiło wiarygodne źródło oceny paliwa sprzedanego przez pozwaną.

Sąd w sprawie IX GC 619/12 wskazał także, że w jego ocenie nie zaistniały przesłanki wyłączające odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej. Pozwana twierdziła bowiem, że oferowany przez nią do sprzedaży olej napędowy kupowała od tylko jednego dostawcy – spółki (...), który każdorazowo dysponował certyfikatem potwierdzającym jego należytą jakość. Na wykazanie powyższych okoliczności pozwana powołała wyniki badań próbek paliwa wykonanych przez (...) na zlecenie spółki (...) w dniu 12 stycznia 2012 r. Dowód ten, zdaniem Sądu, nie mógł wyłączyć odpowiedzialności pozwanej, albowiem pozwana sama wskazała, że korzystała z dwóch dostawców oleju napędowego, a w żaden sposób nie udowodniła, że paliwo sprzedane powodowi pochodziło z partii oleju napędowego poddanego wyżej wymienionym badaniom, nawet przy założeniu, iż zakupiony przez powoda olej napędowy pochodził od D.. Ponadto, zdaniem Sądu zwolnienie pozwanej od odpowiedzialności mogłoby nastąpić wówczas, gdyby wykazała, że dołożyła wymaganej w danym przypadku staranności przy wykonaniu umowy. Pozwana nie przedstawiała jednak żadnych dowodów wskazujących na to, że podejmowała starania mające na celu sprawdzenie jakości dostarczanego jej paliwa - w szczególności nie posiadała jakichkolwiek atestów oferowanego przez nią paliwa, a jak wynika z postępowania dowodowego dopiero w toku procesu wystąpiła do D. o takie certyfikaty.

Pozwany K. F. nie poinformował powódki w niniejszej sprawie o treści rozstrzygnięcia. Bez porozumienia z nią w ustawowym terminie złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie mu uzasadnienia wyroku. Bez konsultacji z powódką wniósł także apelację od w/w rozstrzygnięcia Sądu z brakami formalnymi i fiskalnymi. Zarządzeniem z 7 listopada 2014 r. Sąd wezwał go do usunięcia braków apelacji poprzez jej podpisanie oraz uiszczenie opłaty w kwocie 5.948 zł

w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji. Przesyłka z wezwaniem została doręczona do kancelarii pozwanego, jednakże samo wezwanie zaginęło i pozwany nie zapoznał się z jego treścią. Nie przekazał on powódce informacji o konieczności uiszczenia opłaty od apelacji. Prawomocnym postanowieniem z 8 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzucił apelację Ś.G., skutkiem czego ostatecznie wskazany wyżej wyrok uprawomocnił się.

Pozwany K. F. po zapoznaniu się z aktami sprawy IX GC 619/12 i stwierdzeniu, że apelacja została prawomocnie odrzucona, poinformował o zaistniałej sytuacji D. G. i ostrzegł go, iż może być wszczęte przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne. Wówczas doszło do spotkania powódki i pozwanego, który poinformował ją o posiadanym ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej zawodowej.

Przez cały czas trwania procesu w sprawie IX GC 619/12 powódka nie przejawiała zainteresowania jego przebiegiem, nie kontaktowała się z adwokatem K. F. ani osobiście, ani telefonicznie, ani też w drodze korespondencji e-mail. Pozwany w pierwszej części procesu utrzymywał kontakt telefoniczny z synem powódki D. G..

Powódka już na etapie postępowania egzekucyjnego zawarła ugodę ze spółką (...) sp. z o.o., na mocy której zobowiązała się spłacić całą należność w ratach. W okresie od maja do listopada 2015 r. powódka zapłaciła w/w spółce kwotę 191.087,30 zł.

Pozwany K. F. w okresie od 21 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2014 r. objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej adwokata w Towarzystwie (...) S.A. w W. (oraz u jego poprzedników prawnych).

W dniu 13 stycznia 2015 r. pozwany K. F. wystawił na prośbę powódki oświadczenie, w którym potwierdził, że nie informował jej o drugim i kolejnych terminach rozpraw w sprawie IX GC 619/12 oraz o obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji, pomimo otrzymania prawidłowego wezwania do jej uregulowania, czym w konsekwencji doprowadził do odrzucenia apelacji.

W dniu 15 stycznia 2015 r. powódka zgłosiła szkodę w łącznej wysokości 180.694,52 zł u ubezpieczyciela odpowiedzialności OC pozwanego adwokata – w Towarzystwie (...) S.A. w W., które odmówiło wypłaty odszkodowania. Powódka wniosła odwołanie od tej decyzji, które również zostało rozpoznane odmownie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał powództwo za bezzasadne.

Podkreślił, że w przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż strony niniejszego procesu w sprawie IX GC 619/12 o zapłatę z powództwa spółki (...) sp. z o.o. przeciwko Ś. G. łączył stosunek zobowiązaniowy, wynikający z udzielonego pozwanemu K. F. – czynnemu adwokatowi – pełnomocnictwa do reprezentowania powódki w tamtej sprawie. Sprawa o zapłatę zakończyła się ostatecznie prawomocnym rozstrzygnięciem, które było niekorzystne dla Ś.G..

Powódka w niniejszej sprawie domagała się od pozwanych in solidum zapłaty kwoty 200.121,99 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie przez pozwanego K. F. zobowiązania wynikającego z łączącej strony umowy zlecenia do reprezentowania powódki w sprawie zapłaty odszkodowania z tytułu sprzedaży paliwa niespełniającego wymaganych prawem norm. Podstawą roszczenia był przepis art. 471 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka nie wykazała, aby w przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego K. F., a w szczególności nie wykazała zaistnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem generującym szkodę, które powódka upatruje w niewłaściwym reprezentowaniu jej interesów w sprawie IX GC 619/12, a wystąpieniem samej szkody w postaci świadczenia, które powódka zapłaciła spółce (...) sp. z o.o. w wykonaniu wyroku zapadłego w w/w sprawie.

Sąd podkreślił, że łączący powódkę i pozwanego K. F. w sprawie IX GC 619/12 stosunek zobowiązaniowy powstały w wyniku udzielenia pełnomocnictwa procesowego stanowił umowę cywilną – umowę o świadczenie usług, która nie jest umową rezultatu, a umową starannego działania. Dodał, że obowiązkiem adwokata jest profesjonalne prowadzenie sprawy - nie zaś zapewnienie pozytywnego wyniku dla swego klienta. W ocenie Sądu powyższe oznacza, że pozwany K.

F., udzielając porad prawnych i reprezentując powódkę w sprawie IX GC 619/12, miał obowiązek zachowania należytej staranności w zakresie zawartej ze swoją klientką umowy.

Sąd analizując przebieg postępowania w sprawie IX GC 619/12 stwierdził oczywisty brak staranności zawodowej pozwanego K. F., polegający na zagubieniu wezwania do uzupełnienia braków formalnych apelacji od wyroku z 28 sierpnia 2014 r. oraz uiszczenia opłaty od apelacji, skutkujący odrzuceniem apelacji powódki i uprawomocnieniem się niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia Sądu I Instancji. Podkreślił, że sam pozwany K. F. nie kwestionował powyższej okoliczności ani na etapie tego procesu, ani na etapie poprzedzającym wytoczenie powództwa w przedmiotowej sprawie. Przyznał się do tego uchybienia powódce.

Odnosnie pozostałych czynności czy też zaniechań pozwanego K. F., które powódka zakwalifikowała jako uchybienia pełnomocnika, Sąd stwierdził, że działania te były rezultatem przyjętej przez strony taktyki procesowej, opartej na ocenie aktualnej sytuacji prowadzącego sprawę adwokata. Do takich działań Sąd w szczególności zaliczył: niepoinformowanie powódki o propozycji skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego, w sytuacji, kiedy z jej strony padała stanowcza deklaracja, że nie zapłaci jakiegokolwiek kwoty na rzecz spółki (...) sp. z o.o., nieomówienie z powódką i nierozważenie zgłoszenia w tym procesie interwencji i wezwania do udziału w sprawie firmy (...) wobec braku jakiegokolwiek wniosku w tej kwestii ze strony powódki. Sąd odnotował, że przedstawiciele ww. spółki byli informowani o przebiegu procesu, a prezes jej zarządu – S. A. (1) składał zeznania w sprawie w charakterze świadka. Zdaniem Sądu nie było zatem przeszkód, by przystąpili do sprawy z interwencją uboczną z własnej inicjatywy, co jednak i tak pozostawało bez żadnego znaczenia dla wyniku postępowania w sprawie IX GC 619/12, zaś powódka w niniejszej sprawie nie wykazała jakiegokolwiek związku pomiędzy przegraniem procesu, a brakiem takiej interwencji. Podobnie w kategoriach przyjętej taktyki procesowej Sąd ocenił: niekierowanie przez adwokata K. F. kolejnych pism procesowych w sprawie po przesłuchaniu świadków, nieinformowanie powódki o terminach kolejnych rozpraw, brak stawiennictwa pełnomocnika na niektórych posiedzeniach w sprawie, niekonsultowanie z powódką pytań do świadków oraz niekwestionowanie opinii biegłych w sytuacji, kiedy wszystkie istotne okoliczności sprawy i dowody oraz argumentacja zostały omówione przez strony na pierwszym spotkaniu i następnie konsekwentnie realizowane przez K. F.. Sąd zaznaczył, że w odpowiedzi na pozew w sprawie IX GC 619/12 przedstawił on szczegółowo i wyczerpująco okoliczności faktyczne samego zdarzenia – sprzedaży paliwa oraz powołał argumenty podważające zasadność roszczenia spółki (...) sp. z o.o. Wniósł także o przeprowadzenie dowodu z szeregu dokumentów (faktur VAT), jak również z zeznań ponad dwudziestu trzech świadków. W toku procesu w sprawie IX GC 619/12 nie doszło do zmiany argumentacji ze strony przeciwnika, tj. spółki (...) sp. z o.o. i powołania nowych okoliczności, które czyniłyby wskazanym i koniecznym ustosunkowanie się do nich i powołanie nowych środków dowodowych. Pisma procesowe kierowane zarówno przez pełnomocnika spółki (...) sp. z o.o., jak i K. F. w tym postępowaniu dotyczyły wyłącznie kwestii technicznych oraz zgłoszenia nowych wniosków dowodowych na te same okoliczności.

Sąd nie uznał za uchybienie zawodowe pozwanego K. F. zarzuconego przez powódkę niepoinformowania jej o konieczności uiszczenia zaliczki na poczet pokrycia kosztów stawiennictwa świadków oraz niewystąpienia z wnioskiem o przeprowadzenie dowodu z certyfikatów jakości paliwa. W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności niekwestionowanych w tej części zeznań pozwanego wskazuje, że K. F. poinformował o konieczności uiszczenia w/w zaliczki osobę wskazaną do kontaktu przez powódkę w tej sprawie i zarazem osobę podejmującą decyzje, tj. syna powódki – D. G., który w rzeczywistości prowadził jej przedsiębiorstwo. Sąd podkreślił, że powódka była obecna w trakcie spotkania, na którym uzgodniono taktykę procesową w sprawie IX GC 619/12 oraz zakres postępowania dowodowego, lecz nie posiadała szczegółowej wiedzy ani na temat samego zdarzenia, ani funkcjonowania stacji paliw i nie podejmowała żadnych decyzji w tej sprawie, pozostawiając to synowi D.. Pozwany K. F. w kwestiach dotyczących sprawy miał się kontaktować właśnie z D. G., który zostawił mu swój numer telefonu. Wobec tego Sąd uznał, że to D. G. był osobą, z którą pozwany adwokat miał się kontaktować w sprawach dotyczących procesu. W ocenie Sądu powyższe w sposób pośredni potwierdza także postawa samej powódki, która w ciągu kilku lat trwania postępowania w sprawie IX GC 619/12 nie kontaktowała się w ogóle z K. F. co do stanu sprawy. Podkreślił, że powódka w toku postępowania nie zakwestionowała w/w okoliczności, nie powołała żadnego przeciwdowodu. Uznał zatem, że strona powodowa została poinformowana o konieczności poniesienia opłaty za

stawiennictwo świadków, jednakże odmówiła wpłacenia zaliczki. Zdaniem Sądu podobnie było w przypadku dowodu z certyfikatów jakości paliwa - powódka nie przekazała swojemu pełnomocnikowi informacji, że nimi dysponuje, pomimo, że już na pierwszym spotkaniu ustalono, że argumentacja strony pozwanej w sprawie IX GC 619/12 będzie się koncentrowała na wykazaniu dobrej jakości paliwa sprzedawanego na stacji w(...) K. F. nie mógł więc zgłosić wniosku o przeprowadzenie takiego dowodu, gdyż nie wiedział, że powódka takim dowodem dysponuje. Sąd I instancji stwierdził jednak, że kwestia ta i tak nie miałyby znaczenia dla treści wyroku, który zapadł w sprawie IX GC 619/12, albowiem Sąd oparł się w swej decyzji na opinii instytutu naukowego i badaniach próbek paliwa. W tej sytuacji, nawet gdyby dysponował certyfikatami jakości paliwa, w kwestii oceny jakości paliwa musiałby uznać wyższą wagę dowodu z opinii instytutu, która dla (...)G. nie była korzystna.

W ocenie Sądu Okręgowego w powyższych przypadkach nie można mówić o niedochowaniu należytej staranności zawodowej przez pozwanego K. F., lecz co najwyżej o taktyce i kalkulacji procesowej, uzgodnionych z powódką.

Reasumując, Sąd uznał, że K. F. nie dochował należytej staranności przy reprezentowaniu powódki w sprawie IX GC 619/12 i dopuścił się wobec niej uchybienia zawodowego polegającego na zagubieniu wezwania do uzupełnienia braków formalnych apelacji od wyroku z 28 sierpnia 2014 r. oraz uiszczenia opłaty od apelacji, skutkującego odrzuceniem tejże apelacji i uprawomocnieniem się niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia. Stwierdził jednak, że brak jest bezpośredniego dowodu na zaistnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem K. F. a wystąpieniem szkody w postaci świadczenia, które powódka zapłaciła spółce (...) sp. z o.o. w wykonaniu wyroku zapadłego w w/w sprawie.

Sąd dodał, że powódka nie wykazała, iż w apelacji od wyroku z 28 sierpnia 2014 r. i w toku postępowania przed Sądem II instancji zostałyby podniesione nowe okoliczności dotyczące czy to pobrania próbek paliwa spuszczonego z uszkodzonych aut, czy wyników badań tych próbek lub też wcześniej nie powołane zarzuty co do opinii (...) Instytutu (...), które z wysokim stopniem prawdopodobieństwa, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, skutkowałyby oddaleniem powództwa przeciwko Ś. G..

Jako że powódka nie wykazała, iż zaniedbanie pozwanego K. F. w związku z reprezentowaniem jej w sprawie o zapłatę odszkodowania za sprzedaż paliwa na stacji paliw w (...) skutkowało powstaniem szkody w postaci negatywnego dla niej rozstrzygnięcia sprawy, tym samym nie wykazała istnienia związku przyczynowego pomiędzy tymi dwoma zdarzeniami, Sąd stwierdził, iż nie zaktualizowała się odpowiedzialność odszkodowawcza in solidum także pozwanego zakładu ubezpieczeń.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w całości.

Apelowanemu orzeczeniu zarzuciła nierozpoznanie istoty sprawy z uwagi na naruszenie:

I. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i uznanie, że jedynym uchybieniem pozwanego w prowadzonej na rzecz powódki sprawie sądowej było niezłożenie apelacji, który to błąd nie pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, a pominięcie przez Sąd bardzo istotnej okoliczności, iż pozwany popełnił błąd poprzez niezłożenie zastrzeżeń do opinii biegłych (przesądzającej w sprawie opinii zawierającej szereg sprzeczności i okoliczność dla powódki istotną, odnoszącą się do nieprawidłowych próbek paliwa), nie uczestniczył w ich przesłuchaniu, a także popełnił szereg uchybień, które wszystkie razem, łącznie z ostatecznym odrzuceniem apelacji pozostawały w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, jaką powódka poniosła w wyniku przegranej sprawy;

II. art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne oddalenie wszystkich wniosków dowodowych strony powodowej, gdy tymczasem dowody te zmierzały do wykazania, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy błędami pozwanego, a powstałą szkodą w szczególności bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego o zwrócenie się do

(...) Instytutu (...) wykonującego opinię w sprawie IX GC 619/12 o podanie wskazanych we wniosku informacji, co uniemożliwiło powódce przekonanie Sądu, że doszło do uchybień w prowadzeniu sprawy;

III. art. 233 § 2 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez przyjęcie, że liczne i poważne uchybienia pozwanego nie mogły skutkować oddaleniem powództwa w sprawie o sygn. akt IX GC 619/12, gdy tymczasem z uzasadnienia wyroku w tamtej sprawie, z kart akt tamtej sprawy, z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż apelacje rozpoznawane przez Sąd Apelacyjny w składzie trzyosobowym skutkują często uchylaniem bądź zmianą wyroku przy prawidłowej argumentacji apelującego; w sprawie tej powódka pozbawiona została w ogóle możliwości przekonania sądów do swoich racji przez zaniechania procesowe pozwanego.

W związku z podniesionymi zarzutami powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie, z uwagi na zarzut nierozpoznania istoty sprawy, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w każdym przypadku o zasądzenie kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedziach na apelację pozwani K. F. oraz Towarzystwo (...) S.A. wnieśli o jej oddalenie oraz utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji. Jednocześnie pozwane towarzystwo ubezpieczeń wniosło o zasądzenie kosztów postępowania obu instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 czerwca 2018 r. pełnomocnik powódki zaakcentował, że Sąd I instancji oparł się na zeznaniach pozwanego K. F., który nie został zwolniony z tajemnicy adwokackiej, zatem w tej części powinny być one uznane za nieprzydatne dla sprawy. Pełnomocnik pozwanego towarzystwa ubezpieczeń wniósł o nieuwzględnienie tego zarzutu jako spóźnionego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do zarzutu nierozpoznania istoty sprawy, do czego dochodzi wówczas, gdy Sąd I instancji zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu lub zarzutów merytorycznych przeciwstawionych zgłoszonemu roszczeniu.

Jak przyjmuje się w doktrynie i orzecznictwie, oceny o nierozpoznaniu istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 kpc nie uzasadniają innych wad rozstrzygnięcia dotyczących naruszenia prawa materialnego czy procesowego.

Tymczasem apelujący tak właśnie błędnie interpretując nierozpoznanie istoty sprawy, zarzucił naruszenie wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego, co w jego ocenie doprowadziło do nieuwzględnienia powództwa, pomijając że oddalenie żądania nastąpiło z przyczyn merytorycznych, bez naruszenia wskazanych przepisów prawa procesowego.

Sąd I instancji dokonał bowiem prawidłowych ustaleń faktycznych, prawidłowo też zastosował i zinterpretował normy prawne. Ustalenia te Sąd Apelacyjny aprobuje i na podstawie art. 382 kpc przyjmuje za własne, dzieląc również zastosowaną przez Sąd Okręgowy interpretację prawa.

Nie mógł wobec tego odnieść skutku zarzut naruszenia art. 233 § 1 i 2 kpc ani art. 227 kpc w zw. z art. 217 § 1 kpc.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku świadczy bowiem o wnikliwej analizie dokonanej przez Sąd I instancji wszystkich istotnych okoliczności pod kątem wywiązania się pozwanego K. F. z obowiązków wynikających z udzielonego mu przez powódkę pełnomocnictwa do reprezentowania jej w sprawie IX GC 619/12 Sądu Okręgowego w Poznaniu.

Sąd I instancji dał w nim wyraz nie tylko ustaleniom poczynionym na podstawie akt powyższej sprawy, lecz również wziął pod uwagę okoliczności, które miały miejsce jeszcze przed zajęciem merytorycznego stanowiska w tej sprawie przez pozwaną- powódkę w niniejszym procesie. Nie są zatem sprzeczne z zasadami logiki, bądź doświadczenia

życiowego ustalenia Sądu I instancji co do tego, że powódka Ś. G. uzgodniła z pozwanym adwokatem K. F. taktykę procesową w sprawie IX GC 619/12, zgodnie z którą strona pozwana miała zaprzeczać wszelkim twierdzeniom powoda (...) sp. z o.o., kwestionować jego roszczenie zarówno co do zasady, jak i wysokości, co uzasadniało twierdzenia pozwanego w niniejszej sprawie, że jego ówczesna mocodawczyni nie wyraziła zgody na mediację. Sąd I instancji prawidłowo również ustalił, że z materiału zgromadzonego w sprawie w sposób jednoznaczny wynika, że powódka nie interesowała się postępowaniem w sprawie IX GC 619/12, nie przekazała reprezentującemu jej interesy pozwanemu certyfikatów jakości paliwa, a jako osobę do utrzymywania kontaktu z pozwanym wskazała swojego syna D. G., który m. in. odmówił uiszczenia zaliczki na pokrycie kosztów stawienia świadków.

Uwzględniając zatem całokształt ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, stwierdzić należy, że tenże sąd prawidłowo uznał, iż w sprawie nie można mówić o istnieniu adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy niewątpliwymi uchybieniami pozwanego, a szkodą powódki.

Powódka dochodząc od pozwanego naprawienia poniesionej szkody nie uwzględnia, że zobowiązanie profesjonalnego pełnomocnika do starannego działania w prowadzeniu sprawy na rzecz klienta nie oznacza, że musi on doprowadzić do korzystnego rozstrzygnięcia, które wydaje przecież niezawisły i niezależny sąd.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednakże, że adwokat i radca prawny odpowiadają za szkodę wyrządzoną mocodawcy na skutek swoich zaniedbań i błędów prowadzących do przegranej sprawy, ale zaniedbania te i błędy muszą pozostawać w normalnym związku przyczynowym z poniesioną szkodą. Sąd I instancji stwierdził oczywisty brak staranności zawodowej pozwanego adwokata K. F., ale jednocześnie nie znalazł bezpośredniego dowodu na istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem tegoż adwokata a wystąpieniem szkody po stronie powódki. Proces bowiem w sprawie IX GC 619/12, prowadzony był bardzo szczegółowo i wnikliwie, a jego wynik nie dawał podstaw do stwierdzenia, że wniesiona przez reprezentującego powódkę adwokata apelacja doprowadziłaby do oddalenia powództwa.

Tymczasem jak wyżej powiedziano adwokat bądź radca prawny odpowiada za szkodę wyrządzoną mocodawcy na skutek swoich zaniedbań i błędów prowadzących do przegranej

sprawy pod warunkiem, że powód wykaże przesłankę, polegającą na prognozowaniu stanów hipotetycznych, ale takich które mają wysoki stopień prawdopodobieństwa ziszczenia się w rzeczywistości, a mianowicie że wniesiona przez adwokata powódki apelacja zostałaby uwzględniona na korzyść powódki. O takiej sytuacji nie można jednak mówić w kontekście rozpoznawanej sprawy. O wyniku bowiem sprawy IX GC 619/12 poza innymi dowodami zadecydowały pobrane przez akredytowane laboratorium próbki paliwa i sporządzona na ich podstawie opinia instytutu.

Stanowisko powódki, że na skutek prawidłowo wniesionej przez pozwanego K. F. apelacji sąd odwoławczy, z dużym prawdopodobieństwem, wydałby orzeczenie zmieniające wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 28 sierpnia 2014 r. i oddalające powództwo (...) sp. z o.o., pozostaje w tym stanie rzeczy bezzasadne.

Za bezzasadny też należało uznać podniesiony przez pełnomocnika powódki, na rozprawie apelacyjnej zarzut oparcia ustaleń w sprawie na zeznaniach pozwanego K. F., który jest adwokatem i który nie został zwolniony z tajemnicy adwokackiej.

Pozwany K. F. został przesłuchany w sprawie na okoliczność sposobu wykonywania wiążącej go z powódką umowy, współpracy z nią w toku procesu, własnej inicjatywy dowodowej oraz stanowisk przedprocesowych stron (k. 158). Żadna z tych okoliczności, jak i treść zeznań pozwanego adwokata złożonych na rozprawie w dniu 22 listopada 2016 r. (k. 177-181) nie dotyczy czysto merytorycznych aspektów sprawy o charakterze poufnym, które byłyby objęte tajemnicą adwokacką stosownie do treści art. 6 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze.

Reasumując, skoro zarzuty apelującej okazały się nieuzasadnione, apelację należało oddalić na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd odwoławczy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art.98 § 1 i § 3 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.

Podstawą wyliczenia wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedziba w W. był § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dn. 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

Uwzględniając jednak trudną sytuację finansową powódki i okoliczności sprawy, sąd odwoławczy nie obciążył jej całością kosztów należnych pełnomocnikowi pozwanego (...) lecz ich połową i to na podstawie art. 102 kpc.

SSA Bogusława Żuber SSA Elżbieta Fijałkowska SSA Mikołaj Tomaszewski